

Kvalitou spájame svet

VAGONÁR

7/8
júl/august
2020

Dvojmesačník zamestnancov spoločnosti TATRAVAGÓNKA Poprad • Ročník XIX. • vagonar@tatravagonka.sk

tlačíme
na ekologický
papier

- NOVÉ ZVÁRACIE PRACOVISKO
- HLÁSIME SA K HODNOTE ZODPOVEDNOSŤ?
- HĽADÁ SA VAGONÁR S DOBRÝM SRDCOM
- REKONDIČNÉ POBYTY

Rok 2020 je v mnohých ohľadoch výrazne pozitívnejší než boli roky predchádzajúce. Napriek neľahkej epidemiologickej situácii sa nám darí naplňať plán, ktorý sme si na začiatku roka stanovili. A pritom je to jeden z najambicióznejších plánov, aký tento podnik mal. Objem výroby je navyše stabilný, bez zásadných medziročných výkyvov, fluktuácia sa výrazne znížila a potreba nábora nových zamestnancov nie je nijako dramatická.

Tento takmer až idylický obraz dnešných dní nám však narušajú kvalitatívne problémy. Kvalitatívne problémy spojené nielen s enormnými finančnými nákladmi, ale i s poškodením dobrého mena našej spoločnosti. A vieme, že práve dobré meno je náročné vybudovať, no je veľmi ľahké ho stratiť.

Každý by sme svoju prácu mali vykonávať tak, aby sme na seba mohli byť hrdí a aby sme sa výsledkami našej práce mohli pochváliť. A ja verím tomu, že takýto prístup k plneniu pracovných úloh má väčšina kolegyň a kolegov. A tých, o ktorých to neplatí chcem vyzvať, aby tak čo najskôr urobili. V opačnom prípade by mali zvážiť, či chcú v práci pre túto spoločnosť pokračovať.

Prvou zo zoznamu hodnôt, ku ktorej sa ako spoločnosť a jej zamestnanci hlásime je ZODPOVEDNOSŤ. Správajme sa tak, aby to nebola len prázdna fráza, ale tak, aby bola odzrkadlením nášho životného postoja.

Juraj Hudáč, generálny riaditeľ

DIGITALIZÁCIA OBEHU FAKTÚR

Projekt digitalizácie obehu faktúr sme spúšťali koncom minulého roka ako spoločný projekt Oddelenia účtovníctva a financovania a Oddelenia informačných technológií. Jeho finálna fáza vrcholí práve v týchto dňoch.

Projekt je zároveň demonštráciou toho, že by sme sa mali zaoberať modernými trendmi a automatizáciou na všetkých frontoch, nielen vo výrobnej sfére. Výsledkom digitalizácie je samozrejme odstránenie papierového kolobehu faktúr a následná transformácia na obeh čisto digitálny s využitím moderných technológií, ako je napríklad umelá inteligencia. Spoločnosť bude postupne preferovať prijímanie faktúr v digitálnej podobe, vo formáte PDF, do e-mailu na to určeného. Následne softvérové riešenie e-mail spracuje,

vyťaží údaje pomocou prvkov umelej inteligencie (machine learning) a ďalší robot tieto údaje prenesie do SAPu. Procesne ďalej nasleduje digitálne schvaľovanie faktúr v rámci SAPu. Takéto riešenie prináša viacero výhod, medzi najvýznamnejšie samozrejme patrí zrýchlenie obehu faktúr, odstránenie práce s menšou pridanou hodnotou (prepisovanie údajov z faktúry do systému), ekologický aspekt (faktúry sa nemusia tlačiť), digitálna kontrola nad obehom faktúr, a taktiež archivačné zjednodušenie (digitálne faktúry nezabe-

rajú fyzicky miesto). Ďalšou výhodou do budúcnosti je určite fakt, že uvedené riešenie poskytuje základ pre automatizáciu ďalších algoritmovateľných procesov. Pre elektronickú fakturáciu je potrebné, aby dodávateľ dostal od našej spoločnosti súhlas s elektronickou fakturáciou, a taktiež pravidlá pre zasielanie. Po zaradení dodávateľa do elektronickej fakturácie vždy žiadame kolegov bežne komunikujúcich s partnerom o zaslanie súhlasu a komunikovanie tejto požiadavky. Po zabezpečení

procesu budú všetky súhlasy zdieľané na sieťovom disku a k dispozícii pre zaslanie. Cieľom je dosiahnuť 100 % elektronickej fakturácie, k čomu sa chceme priblížiť koncom tohto roka.

Rád by som poďakoval všetkým zúčastneným kolegom za participáciu na projekte, rovnako priamo zúčastneným z Oddelenia účtovníctva a financovania a Oddelenia IT, ako aj všetkým, ktorí prispeli svojou časťou - napríklad pri testovaní.

*Ing. Marián Guráň
zástupca riaditeľa
ekonomického úseku*

ZVÁRACIE PRACOVISKO NA KRAJNÝ POZDĹŽNIK VAGÓNŮV

V predchádzajúcom čísle Vagonára ste sa mohli dočítať o nových zváracích automatoch na prevádzke BU 02. V tomto čísle si Vám dovoľíme predstaviť ďalšiu etapu modernizácie v oblasti zvárania vagónových podskupín – výmenu zváracích automatov krajných pozdĺžnikov a chrbtičníkov vagónov.

Nosné podskupiny výrobkov si vo väzbe na kvalitu a efektívitu vyžadujú špeciálny technologický prístup. Pri zváraní krajných pozdĺžnikov a chrbtičníkov je celková dĺžka zvarov na podskupine viac ako 50 000 mm, čo zvyšuje náročnosť a požiadavky na kvalitu zvaru v celej jeho dĺžke.

Služobne staršie zváracie automaty už neponúkali

potrebné technologické možnosti a práve to bolo dôvodom na výmenu strojového parku. Nové dva automaty absolvovali v priebehu mesiaca august kadenčné skúšky a v prevádzke budú spájať horné a spodné pásnice spolu so stojinou krajného pozdĺžnika, resp. chrbtičníka vagóna. Tieto „technologické novinky“ nájdete na BU 05 a BU 06, avšak do budúcnosti

sa uvažuje aj nad obmedzenou zostávajúcimi dvoma automaty na BU 07 a BU 06.

Pracovisko tvorí portálový zvárací automat s lineárnym vedením pre pohyb dvoch zváracích hláv. Pohon pracoviska sa realizuje cez servomotor s presnou planétovou prevodovkou po ozubenom vedení, čo zabezpečuje kontinuálny posuv

portálu.

Zváracie hlavy sú pritlačané pomocou pneumatických valcov do požadovanej pozície.

Navyše každý zvárací horák je uchytený na motoricky poháňanom zvislom pohone. V priebehu zvárania sa pomocou zvislého „supportu“ koriguje poloha horáka v miestach ohybu pomocou programu. Poloha horáka je korigovaná automaticky, bez vplyvu obsluhy automatu na zvárací proces, ako to bolo doposiaľ. Samozrejmosťou je, že na predmetných pracoviskách je možné zvärať aj tie najdlhšie vagónové podskupiny, keďže dĺžka pracoviska je 26 600 mm. Samotný zvárací proces sa realizuje pomocou dvoch zváracích zdrojov Fronius TPS 500i.

Zariadenie je sofistikovanejšie vo vzťahu ku samotnému pohonu a minimalizuje vplyv ľudského faktora na zvárací proces.

Ing. František Skokan
inžinier zvárania

DAK DIGITALE AUTOMATISCHE -KUPPLUNG

DIGITÁLNE AUTOMATICKÉ SPRIAHADLO

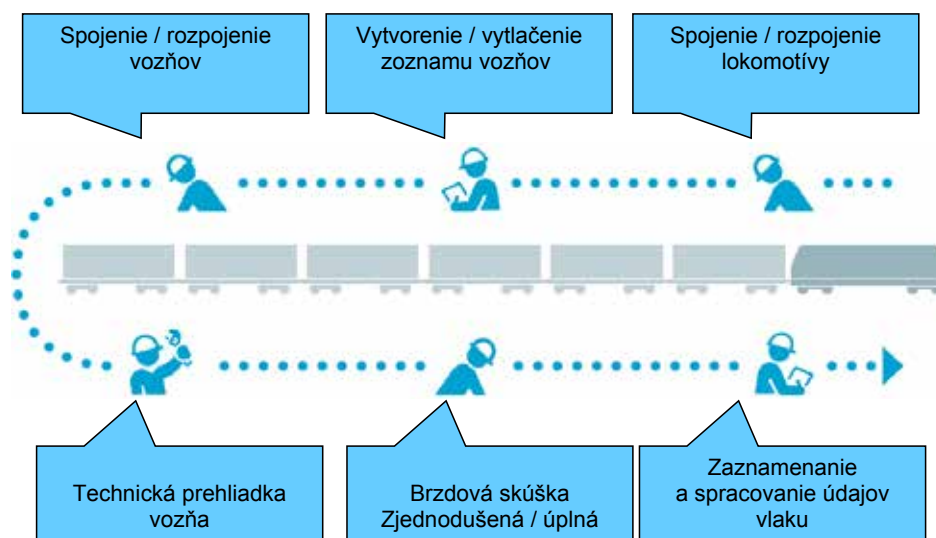
V DRUHOM VYDANÍ TOHOROČNÉHO VAGONÁRA SME VÁS KRÁTKO INFORMOVALI O VÝVOJOVÝCH TRENDOCH V ŽELEZNIČNOM SEKTORE A DAK-CHARTE (ČLÁNOK SÚČASNÉ TRENDY ŽELEZNIČNÉHO PRIEMYSLU), KTORÉ MAJÚ ZA CIEĽ 60%-NÉ ZNÍŽENIE EMISÍ DO POLOVICE STOROČIA. SITUÁCIA V OBLASTI DIGITALIZÁCIE NABERÁ NA OBRÁTKACH, A PRETO PRINÁŠAME ĎALŠIE ZAUJÍMAVOSTI Z TEJTO OBLASTI.

S rastúcou digitalizáciou a automatizáciou v železničnej prevádzke sa dosiahne mnoho možností, ktoré umožnia zúčastneným stranám vý-

znamne zvýšiť atraktivitu a produktivitu železničnej nákladnej dopravy, a tým dosiahnuť ciele EÚ v oblasti zmeny klímy. S DAK sa vytvára základ

pre podstatne rýchlejšie a efektívnejšie procesy. Dnes sa musí vykonať množstvo manuálnej práce pre zabezpečenie prevádzky nákladných

vlakov. V prípade manipulácie samostatných vozňov sú procesy ešte komplikovanejšie.

S cieľom znížiť množstvo manuálnej práce a zvýšiť efektivitu prepravy nákladných vozňov boli vybrané tieto oblasti:

- digitálne automatické spriahadlo,
- automatizácia operácií s vlakom,
- správa dát a energie,
- elektropneumatická brzda,

čím sa vytvorí tzv. inteligentný nákladný vlak.

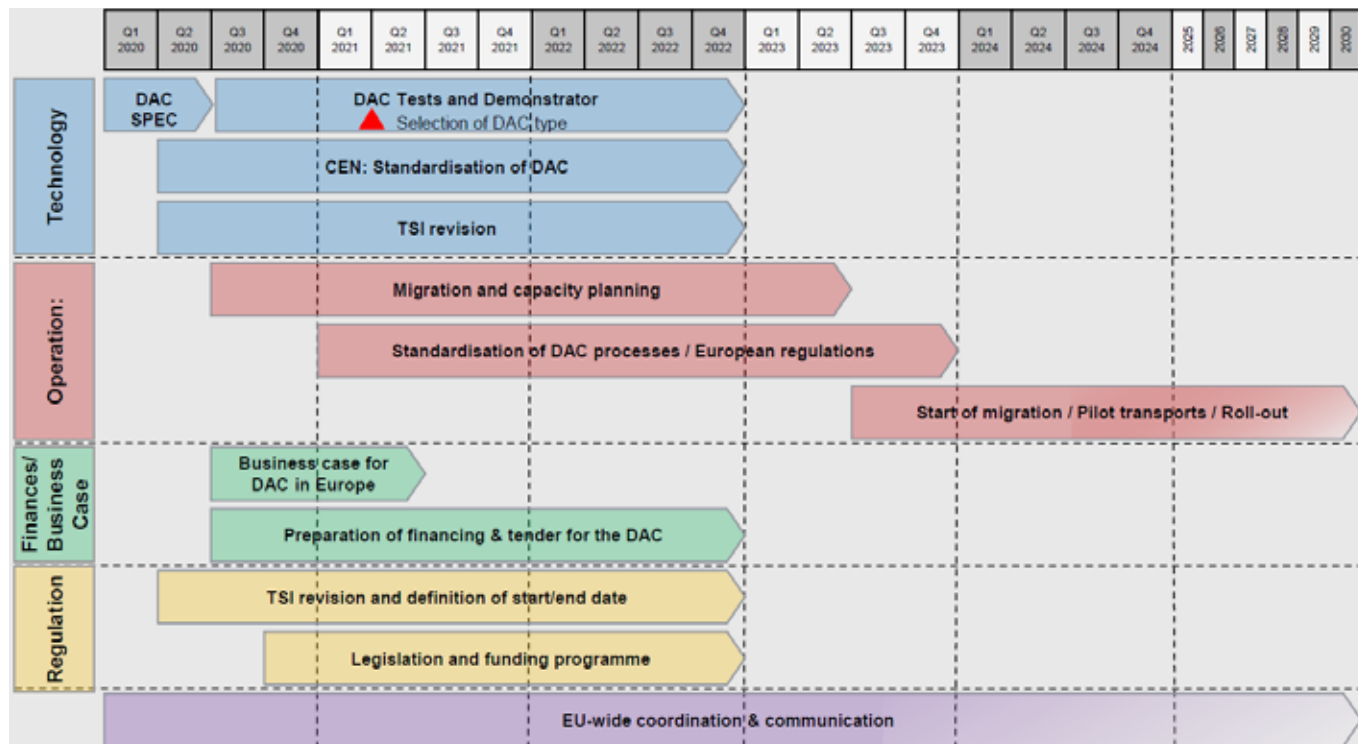

Spolkové ministerstvo dopravy a digitálnej infraštruktúry (BMVI) považuje digitálne automatické spriahadlo za hlavný element pre zvyšovanie konkurencieschopnosti nákladnej železničnej dopravy. Z tohto dôvodu iniciovala v roku

2019 štúdiu „Vytvorenie koncepcie pre migráciu digitálneho automatického spojovacieho systému (DAK) v rámci celej EÚ pre železničnú nákladnú dopravu“. Po roku práce boli dňa 29. júna 2020 konečné výsledky publikované na stránkach BMVI vo

forme záverečnej správy. Venuje sa súčasnému stavu techniky a prehľadu trhu, popisuje koncept prechodu na DAK a definuje plán s nadchádzajúcimi krokmi, ktoré bude potrebné vykonať na ceste prechodu na DAK.

Plán na zavedenie je ambiciózný a bude si vyžadovať, okrem ujasnenia si technológie, úpravy prevádzkových predpisov a legislatívy, aj nemalé finančné prostriedky.

Čo to znamená pre spoločnosť TATRAVAGÓNKA? Budú vozne ešte vybavené nárazníkmi a závitovým spriahadlom?

Musíme sa pripraviť na to, že zákazníci budú v budúcnosti požadovať už iba vozne s prípravou pre zabudovanie automatického spriahadla. Vozne budú postupne vybavované automatickým spriahadlom namiesto nárazníkov a závitového spriahadla. Dá sa tiež oča-

kávať istý prechodný čas, kedy sa budú vozne takto súbežne vyrábať.

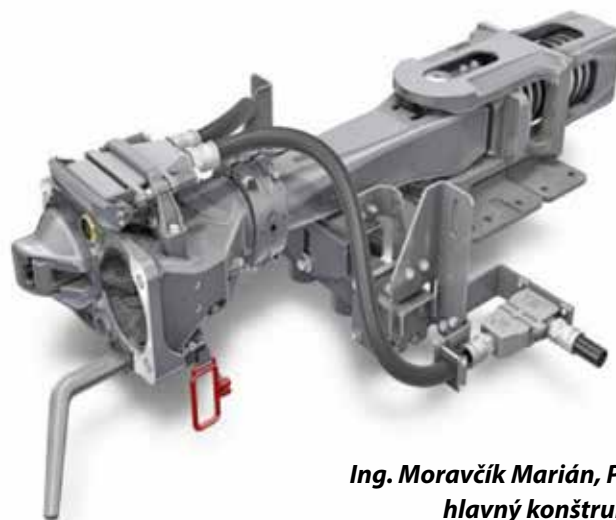
Vo vozňoch sa bude vo väčšej miere ako dnes objavovať aj elektrina. Bude spojená nielen s dnes už známou telematikou, ale aj s elektropneumatickou brzdou a potrebou dátového prenosu.

Musíme sa na tieto nadchádzajúce výzvy pripraviť, pretože ako hovorí Louis Pasteur: „Šťastie praje pripraveným.“

V budúcom čísle prinesie-

me detaily jednotlivých typov spriahadiel, na vývoji ktorých už dnes

pracuje niekoľko výrobcov.

Ing. Moravčík Marián, Ph.D
hlavný konštruktér spoločnosti

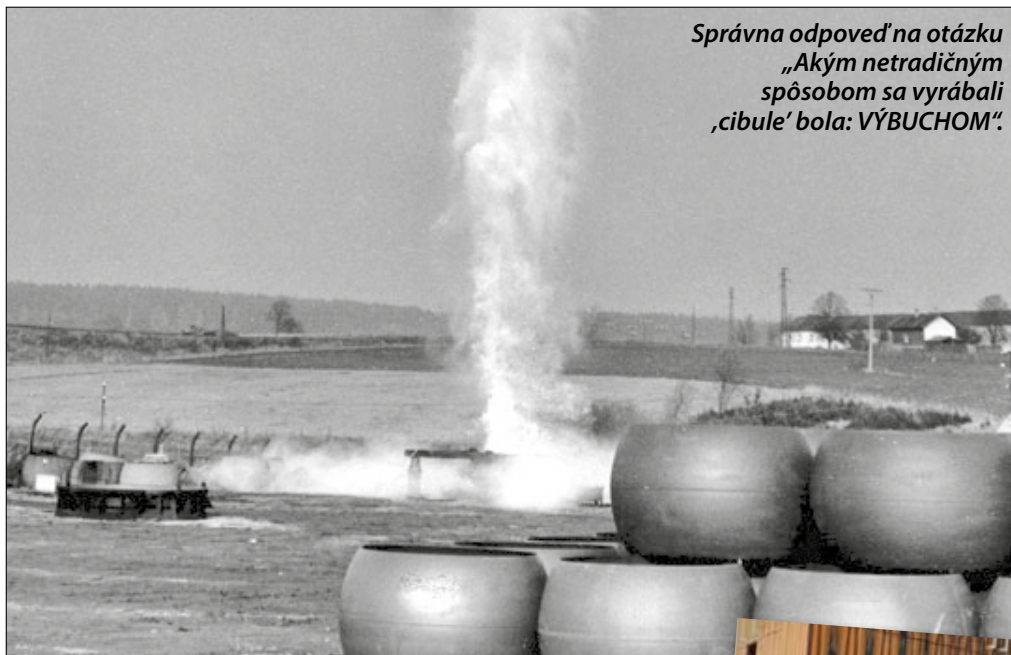
Detail ovládačov brzdy a koncovky potrubia

SÚČASNÝ UACNS

Na pohľad efektné „cibuľky“ už dnes nie sú také efektívne. V minulosti zodpovedal objem jednej „cibuľky“ objemu Tatra prepravníka a zásobníkov na stavbe. Hľad po efektivite prepravy však kompletne zmenil dizajn, kde už nebolo žiaduce prepravovať vzduch (medzi cibulkami), ale zvýšiť objem prepravovaného materiálu.

Dnešný UACNS má teda oproti svojmu predchodcovi Raj:

- vyššiu nosnosť o 10,25 t,
- vyššie nápravové zaťaženie o 2,5 t na nápravu (22,5 t),
- väčšiu dĺžku o 2,6 m,
- vyšší objem o 28 m³.

Správna odpoveď na otázku „Akým netradičným spôsobom sa vyrábali ‚cibule‘ bola: VÝBUCHOM“.

V minulom čísle Vagonára sme prvýkrát priniesli súťaž, kde ste mohli vďaka svojim vedomostiam a tipom získať zaujímavú odmenu. Spomedzi správnych odpovedí sme vylosovali výhercu: **Ondrej Teringa** – skladník logistiky, ktorý si od hlavného konštruktéra spoločnosti Mariána Moravčíka prevzal svoju výhru – polo tričko s logom Tatravagonka. **BLAHOŽELÁME**

NOVÁ VEDOMOSTNO-TIPOVACIA SÚŤAŽ

Bolo možné prepravovať v minulosti voľne ložený (bez obalov, sáčkov, vriec) kryštálový cukor po železnici? Odpovede zasielajte do 23. 10. 2020 na vagonar@tatravagonka.sk. Výherca získa odmenu.

PREPRAVA POTRAVÍN PO ŽELEZNICI

ZO STRANY
ZÁKAZNÍKOV SME
ČORAZ ČASTEJŠIE
DOPYTOVANÍ VYVÍJAŤ
NEŠTANDARDNÉ
KONŠTRUKČNÉ
RIEŠENIA NÁKLADNÝCH
ŽELEZNIČNÝCH
VOŽŇOV, A TO AJ PRI
KONTAJNEROVÝCH
RESP.
INTERMODÁLNYCH
TYPOCH, KDE SME BOLI
V MINULOSTI ZVYKNUTÍ
NA TRADIČNÉ DĹŽKY
40', 60', 80' ČI 90' (STÔP).
PRI ZÁKAZNÍCKYCH
POŽIADAVKÁCH
MUSÍME BYŤ
FLEXIBILNÍ Z DÔVODU
ROZŠIRUJÚCEHO SA
PORTFÓLIA TOVAROV,
KTORÉ SA PREPRAVUJÚ
PO ŽELEZNICI.

Jednou zo spoločností, ktorá sa zaoberá špeciálnou prepravou je francúzsky prepravca Modalis, v minulosti zaoberajúci sa výlučne prenájmom a poskytovaním vymeniteľných nadstavieb resp. špeciálnych kontajnerov. Od roku 2017, kedy začala spolupracovať s našou spoločnosťou, rozšírila svoje portfólio aj o prepravu po železnici – prostredníctvom vlastnej flotily železničných vozňov. Z predchádzajúcich čísel Vagonára si bude čitateľ pamätať, že spolupráca sa začala prostredníctvom vozňov Sgmmnss 40'. Neskôr sme na ňu nadviazali dodávkami špeciálne upravených vozňov Sgnss 60' so zníženou naložnosťou plochou – z dôvodu prepravy vysokých kontajnerov určených na domový odpad. Dnešné projekty majú svojich predstaviteľov v štandardnej kĺbovej 80ke a o niečo menej štandardnom vozni s dĺžkou 92' typu Sggrmss. Koncept predĺženého 90' vozňa vznikol z pragmatického dôvodu. Akosi sme si už zvykli, že konzumujeme aj potraviny, ktoré sa u nás nedajú dopestovať, ale predsa ich na pulkoch obchodov nájdeme...

Z HISTÓRIE PREPRAVY POTRAVÍN

Prvé pokusy s prepravou tovaru citlivého na teplo sa datujú do roku 1800, kedy sa pod tovar počas prepravy umiestnili ľad a soľ. Mnohé z týchto tovarov však často prichádzali pokazené, čo viedlo k veľkým stratám. Prepravu potravín na dlhšie vzdialenosti a zníženie strát umožnili až izotermické a chladiarenské vozne, avšak v 90. rokoch 20. storočia „odzvoniť“ aj im a nahradili ich flexibilnejšie kontajnery, ktoré stačilo uložiť na vagon.

PREPRAVA DNES

Čerstvosť prepravovaných komodít po železnici dnes zabezpečujú chladiarenské kontajnery. Vo väčšine prípadov je technológia chladenia podobná ako vo Vašej chladničke a mrazničke doma alebo klimatizačnej jednotke vo Vašom aute. Skôr než produkujú chlad, jednotky odvádzajú teplo z uzavretého priestoru. To sa dosahuje pomocou odparovača, kompresora a kondenzačného systému spolu s plynným alebo kvapalným chladivom. Na prepravu sa využívajú aj izotermické kontajnery, ktoré fungujú iba ako termoska, teda udržiavajú určitý čas teplotu tovaru. U mnohých z chladených

alebo mrazených tovarov je chladenie absolútne nevyhnutné, pretože bez nich by sa nemohlo prepravovať. Každý tovar má rozličné požiadavky na prepravu a teplota musí byť regulovaná. Všeobecne možno povedať, že tovar podliehajúci rýchlej skaze možno rozdeliť do troch skupín:

1. Mrazený náklad. Niektoré produkty, ako je mäso a ryby, musia byť zmrazené, a prepravované pri teplotách do -35°C .
2. Chladený náklad. Mliečne výrobky a ďalší rýchlo sa kaziaci náklad sú prepravované pri nízkych teplotách nad bodom mrazu, aby sa zabránilo ich rozkladu.

3. Kontrolovaná teplota. Ovocie prepravované po mori je všeobecne obohané dozreté a dozrieva pri kontrolovanej teplote. Napríklad banány vyžadujú presne 13°C .

V dnes prepravovaných produktoch je veľká rozmanitosť a každý tovar má odlišné požiadavky na prepravu. Regulácia teploty, vetranie, vlhkosť, balenie sú pre každú položku dôležité a odlišujú sa. Niektoré položky, ako napríklad paradajky či zemiaky, si počas prepravy vyžadujú zmenu teploty.

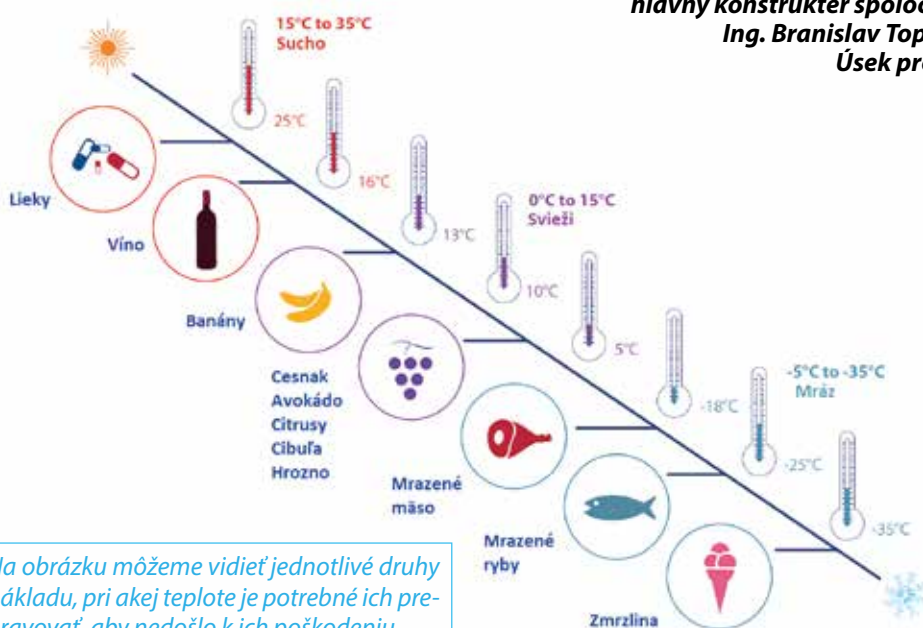
Na prepravu tovaru sa najčastejšie používajú chladiarenské kontajnery o rozmeroch štandardného ISO 20', 40' alebo 45' kontajnera alebo výmenné nadstavby, ktoré majú na čele kontajnera predĺženie. Zásadný rozdiel je v rozmeroch, keďže kontajner nemá integrovaný zdroj energie na prevádzku chladiacej jednotky, k jednotke je pripojený diesellový generátor. Generátor kontajner jednostranne predlžuje, a práve z tohto dôvodu

došlo ku konštrukčnej úprave (predĺženiu) štandardného 90' vozňa.

Pre nášho, dá sa povedať už stáleho, zákazníka sme predstavili riešenie, ktoré pozostáva z optimalizácie dĺžky vozňa tak, aby bol schopný akomodovať špeciálne kontajnery v akejkolvek pozícii na vozni. Dnes sú už tieto vozne vyrobené a čakajú na expedíciu v závode v Trebišove.

Veľmi dobre rozbehnutá spolupráca bude pokračovať aj v nasledujúcich rokoch. Minimálne projekt výroby dvojčlánkového, štvorpodvozkového vozňa typu Sgrrss s dĺžkou 80' bude ďalšou veľkou výzvou a zároveň novinkou z produkcie nášho portfólia. O ňom však bude reč až v niektorom z nasledujúcich čísel Vagonára.

Ing. Marián Moravčík, Ph.D.
hlavný konštruktér spoločnosti
Ing. Branislav Toporcer
Úsek predaja

Na obrázku môžeme vidieť jednotlivé druhy nákladu, pri akej teplote je potrebné ich prepravovať, aby nedošlo k ich poškodeniu.

NOVINKY ZO SVETA ŽELEZNICE

NAŠI ZÁKAZNÍCI NAPREDUJÚ

14. 5. 2020 švajčiarsky medzinárodný intermodálny prepravca HUPAC spustil novú prepravnú službu medzi Viedňou a Varšavou. Dodávky zákazníkov HUPAC tak môžu jazdiť na trati Istanbul – Budapešť – Viedeň – Varšava – Rusko – Ďaleký východ, čo tvorí riešenie pre intermodálnu prepravu, priateľskú ku životnému prostrediu. Vlaky budú prevádzkované raz do týždňa z Viedne ako aj z Varšavy. Zároveň HUPAC preložil viac ako 1 milión zásielok nákladných automobilov na železniciu, čo sa mu v roku 2019 podarilo prvýkrát v histórii. Napriek tomu, že rok 2019 by sme globálne mohli charakterizovať ako negatívny z pohľadu prepravy po súši cez Alpy – čo bolo vnímané ako dôsledok oslabenia ekonomiky v Európe - HUPAC bol schopný v tomto roku posilniť svoju pozíciu a zvýšiť tržobný podiel.

KONKURENCIA NESPÍ

Inveho, francúzska spoločnosť špecializujúca sa na výrobu a údržbu nákladných vozňov, získala zákazku v hodnote 7 mil. EUR na výrobu 47 ks vozňov typu Talns od francúzskej lízingovej spoločnosti Ermewa. Nákladné vozne budú vybavené systémom automatického otvárania a zatvárania dverí ako aj strešných otvorov. Taktiež ich bude možné otvárať na diaľku prostredníctvom smartfónu alebo tabletu. Nákladné vozne, ktorých služby bude využívať oceliarska spoločnosť ArcelorMittal, budú doručené

v druhom polroku 2021. RŽD Logistics, pobočka Ruských štátnych železníc RŽD, plánuje novú prepravnú cestu za účelom prepravy sankcionovaného tovaru z Európy do Číny. Severná trasa cez Zabaikalsk bude prevádzkovaná prostredníctvom spoločnosti FELB, dcérskej spoločnosti RŽD Logistics, a spoločnosti TransContainer. Sankcionovaný tovar je možné prepravovať prostredníctvom elektronickej navigovanej pečate z dôvodu prezidentského dekrétu z roku 2019.

TECHNICKÉ ZAUJÍMAVOSTI ZO SVETA ŽELEZNICE

Prvý prototypový vozeň na prevádzku pri rýchlosti 600 km/h prostredníctvom magnetickej levitácie (maglev) ukončil svoju testovaciu jazdu na 1,5 km dlhej trati v Univerzite Tonghi v Šanghaji dňa 21. 6. 2020. Jazda potvrdila stabilitu vozňa a potvrdila výkon vypruženia. Vozeň je jedným z piatich prototypov, ktoré vyrobili v spoločnosti CRRC Qingdao Sifang. Celý vozeň bude kompletizovaný na

konci roka 2020. Čínska vláda plánuje komerčnú prevádzku vozňov na báze maglev technológie do roku 2025.

Dňa 10. 6. 2020 Nemecká spolková vláda prevzala Národnú vodíkovú stratégiu. Vodík je rozhodujúci pre dekarbonizáciu rozhodujúcich odvetví priemyslu v Nemecku, ako je oceliarsky a chemický priemysel, ale tiež prepravný sektor. V tom istom čase je možné vodíkové technológie vyvinúť pre kľúčové obchodné odvetvia nemeckého vývozného priemyslu. Pre dôsledné vykonávanie a ďalší rozvoj stratégie sa vytvorí pružná a na výsledky orientovaná riadiaca štruktúra. V srdci celého projektu je založenie Národnej rady pre vodík, ktorej členovia sa budú stretávať prostredníctvom spolkového kabinetu. Nemecké spolkové ministerstvo dopravy a digitálnej infraštruktúry BMWI spolu so Spolkovým ministerstvom pre životné prostredie plánuje zavedenie legislatívy na zníženie hluku na železnici, ktorý je spôsobený plochými miestami na dvojkolesiach železničných vozňov. Podľa vyjadrenia BMWI vlastníci vozňov neberú dostatočný ohľad na vytváranie hluku. Iniciatíva Nemecká pomoc koľajniciam, ktorá sa zaoberá tichšou a bezpečnejšou železničnou prepravou, žiada hluk spôsobený plochými kolesami so zmenou jazdného plánu v roku 2020 zatriediť ako porušenie zákona.

Ing. Branislav Toporcer
Úsek predaja

DO PRÁCE NA BICYKLI

Podporte myšlienku ekologickej, zdravej a finančne výhodnej dopravy do zamestnania. Pomôžte „vybicyklovať“ lepšie podmienky pre cyklistov v samospráve, získajte zaujímavé ceny a zapojte sa do tvorby návrhu nového parkoviska pre cyklistov v našej spoločnosti, ktoré bude realizované začiatkom roka 2021.

- **KTO SA MÔŽE ZAPOJIŤ?**

Každý, kto chodí do práce na bicykli, kolobežke, verejnou dopravou a peši. Podmienkou sú dvojčlenné alebo štvorčlenné tímy.

- **KEDY PREBIEHA SÚŤAŽ?**

Súťaž prebieha počas **celého septembra**.

- **DOKEDY JE MOŽNÁ REGISTRÁCIA?**

Do 7. septembra 2020

- **AKO NÁŠ TÍM ZAREGISTRUJEM?**

Registrujte tím na www.dopracenabicykli.sk zadaním názvu spoločnosti **TATRAVAGÓNKA**, IČO: 31 699 847, názvom vášho tímu a sledujte, koľko kilogramov CO₂ ste ušetrili.

- **NA KOHO SA MÔŽEM OBRÁTIŤ?**

V prípade potreby kontaktujte Oddelenie marketingu PR **0918 735 052**.

**Sadni na bicykel
a zachráň svet!**

CELOSLOVENSKÁ SÚŤAŽ

Národná kampaň pre podporu environmentálnych druhov dopravy v našich mestách.

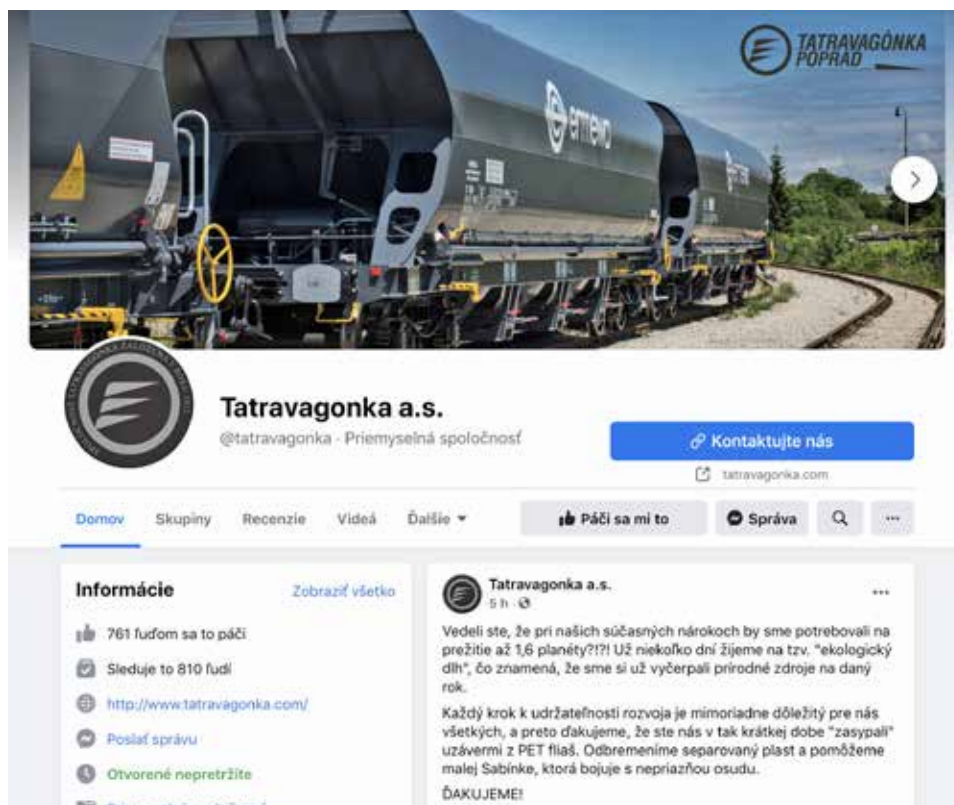

f SLEDUJETE NÁŠ FACEBOOK PROFIL?!

Staňte sa fanúšikom spoločnosti TATRAVAGÓNKA na Facebooku a zostaňte informovaný nielen o aktuálnych novinkách z prostredia spoločnosti. Neváhajte nás podporiť svojím „Páči sa mi to“ a nič Vám neunikne...

Aj Vy máte možnosť podieľať sa na obsahu profilu spoločnosti TATRAVAGÓNKA! Svoje podnety písomne zasielajte na vagonar@tatravagonka.sk alebo na **Messenger Tatravagónka, a. s.** a my sa aj vďaka Vám budeme o frekvenciu príspevkov pravidelne starať.

Mgr. Monika Galajdová

BUDUJEME, INOVUJEME

Po výmene okien na výrobnéj hale „Špeciálky“ prišiel na rad aj sociálny prístavok.

Nové okenné výplne prinesú „svetlo do života“ aj na „Tatravagóne“!

BU 07 má cestu „jasnú“..

Priečna loď BU 02 sa dočkala nového ošatenia a chodníka...

Matejovské lúky sa premieňajú na sklad zatiaľ nepotrebných prípravkov.

EME, RENOVUJEME

Odd. výroby ŠVP (alebo „Prípravkareň“) sa dočkalo poslednej etapy výmeny podlahy.

Aj Oddelenie metrológie a skúšok (alebo „Metrológia“) sa dočkalo obnovených priestorov pre laboratórium.

Vo veľkom sa pracuje aj na OTPV na obnove kancelárskych aj sociálnych priestorov.

I naďalej pokračujeme v budovaní systému hydrantovej sústavy.

BU 02 sa pripravuje na príchod tretieho zväracieho pracoviska Cloos na zváranie rázsoch.

Avšak nezabudlo sa ani na pracovníkov na BU 02, ktorí sa tešia z nových šatní.

„NEMUSÍŠ BYŤ KAŽDÝ DEŇ HRDINOM,

STAČÍ, AK ZOSTANEŠ KAŽDÝ DEŇ ČLOVEKOM“

Toto heslo nás bude sprevádzať po celý september. Nemusíte hneď zachraňovať ohrozené tvory alebo dažďové pralesy, stačí sa poriadne rozhliaďnúť a prídete na to, že Vašu pomoc potrebujú mnohí vo Vašom okolí. Pomôžte zbierať plastové uzávery z PET fliaš, s organizáciou kultúrneho podujatia, futbalového zápasu v obci, odveďte susedu či suseda do mesta, pomôžte s nákupom, drobnými údržbárskymi prácami alebo pokosením záhrady dôchodcovi vo Vašom okolí. Čokoľvek, čo spravíte pre svoje okolie sa ráta, hlavné je robiť to s radosťou a zapojiť svoje deti...

Počas mesiaca september si môžete rezervovať nasledovné termíny a venovať časť svojho voľného času, vedomostí a schopností nasledovným projektom:

1. – 11. 9. 2020

ZBIERKA ŠKOLSKÝCH POMÔCOK PRE ŠKOLOPOVINNÉ DETI

Darujte deťom zo znevýhodneného prostredia krajší začiatok školského roka a prineste pre vás možno už nepotrebné.

Školské pomôcky – písacie potreby, zošity, papiere, školské tašky, rysovacie potreby, výtvarné pomôcky môžete zaniest:

- svojej ATP pracovníčke/asistentke na úseku

- na 5. poschodie AB – sekretariát predsedu predstavenstva
- na zberné miesto v budove Sociálneho odboru MsÚ, Joliota Curie 3 (bývalá budova katastra za daňovým úradom) v čase od pondelka do piatka od 7:30 do 15:00 hod.

5. 9. 2020 od 8:00 hod.

BEH SNP LIPTOVSKÁ TEPLIČKA

Ak máte v sobotu chvíľu voľného času, organizátori behu SNP ocenia pomoc pri realizácii podujatia. Potrebni sú ľudia na občerstvovacie stanice na trati, kontrolu trate, pomoc pred štartom a v cieľi podujatia.

8. 9. 2020 o 14:30 hod.

ŠKOLENIE PRVEJ POMOCI DOBROVOLNÝCH

HASIČOV

Hasič obetuje pre spoločnosť viac ako svoj čas, a preto sa naši hasiči rozhodli pomôcť s osvetou v našom podniku a organizujú dobrovoľné školenie prvej pomoci. Vo veľkej zasadačke GR sa o 14:30 dozvieme, ako postupovať pri záchrane života svojich kolegov, priateľov, neznámych, no možno aj svojich blízkych.

14. – 18. 9. denne od 14:00 hod.

DOPRAJ SENIOROM VIETOR VO VLASOCH AKO ZA MLADI

Povýšte šport na vyššiu úroveň. Doprajte seniorom užiť si vietor vo vlasoch ako zamladi a povozte

ich na rikši. Vezmite ich na zmrzlinu, prípadne objavte s nimi širšie okolie mesta.

* Rikšu poháňa elektromotor, preto by jazdu mali zvládnuť aj menej zdatní cyklisti.

Zdroj: internet

19. 9. 2020 od 8:00 hod.

UPRACME SVET, UPRACME SLOVENSKO

Medzinárodná iniciatíva, ktorej cieľom je počas Svetového čistiaceho dňa vyčistiť naše okolie. V Poprade je mnoho miest, ktoré potrebujú vyčistiť od odpadu, a preto sa neváhaj pridať.

21. – 25. 9. denne od 14:00 hod.

OKRÁŠLENIE AREÁLU MATERSKEJ ŠKOLY

V priebehu celého týždňa môžete priložiť ruku k dielu a okrášliť areál materskej školy natieraním „patinového“ plota.

Zdroj: internet

26. 9. 2020 od 8:30 hod.

REVITALIZÁCIA STUDNIČIEK GÁNOVSKÉHO PRAMEŇA POD KRÍŽOVOU

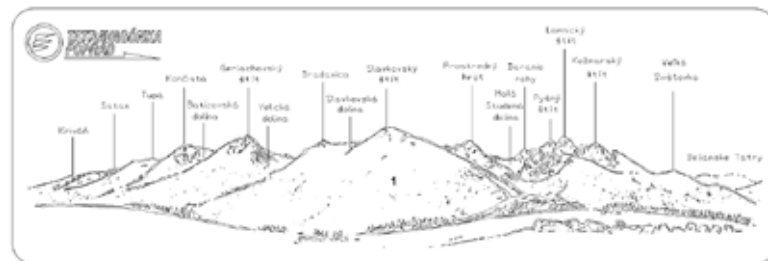
Pomôžte revitalizovať blahodarné studničky pod vrcholom Krížová, ktoré, schované v džungli rastlín pod vrstvou machu, čakajú na svoje odhalenie a okrášlenie.

30. 9. 2020 o 15:00 hod.

OSADENIE PANORAMATICKEJ TABULE

Panoramatická tabuľa pochádza z dielne našich šikovných technológov a s hrdosťou ju osadíme v známej lokalite Popradu, kde bude robiť radosť občanom a návštevníkom mesta Poprad.

Vybavenie k jednotlivým aktivitám je zabezpečené, stačí len chuť a prihlásiť sa na vagonar@tatravagonka.sk, telefonicky na **0918 735 052**, prípadne sa môžete prihlásiť cez kontaktný formulár na stránke www.tatravagonka.sk/dobrovolnictvo. Organizátor si vyhradzuje právo zmeny termínu, času a podmienok jednotlivých akcií.

(V PRIEBEHU CELÉHO MESIACA)

VAGONÁRSKA KVAPKA KRVI

Ak niekto nebude mať šťastie na osobu, ktorá mu vďaka

včasnej prvej pomoci zachráni život, možno bude mať šťastie na Vagonára, ktorý mu podaruje to najcennejšie – krv. Keďže v našej spoločnosti je značný zástup darcov krvi, výzvu adresujeme hlavne kolegom, ktorí sa na tento šlachetný čin ešte neodhodlali. Prihláste sa na NTS v Poprade, zapíšte sa do formulára pre našich zamestnancov a pomôžte zachrániť životy iným. Informácie potrebné k darovaniu krvi nájdete na webovej stránke NTS <http://www.ntssr.sk/aktualne-usmernenia-k-darovaniu-krvi>.

(V PRIEBEHU CELÉHO MESIACA)

UROB NÁKUP SENIOROM

Neľahká doba skúša hlavne najcitlivejšiu skupinu obyvateľstva, našich dôchodcov. Popri nákupe potrieb pre Vašu domácnosť urobte nákup aj dôchodcovi, ktorý je na pomoc odkázaný. Stačí málo - chcieť - a dokážete veľmi pomôcť.

REKONDIČNÉ POBYTY V BARDEJOVSKÝCH KÚPEĽOCH

Niekoľko mesiacov sondaľ Úsek riadenia ľudských zdrojov poskytovateľov liečebných pobytov, aby pre našich kolegov pracujúcich v zhoršených pracovných podmienkach vyjednal a zorganizoval čo najpríjemnejší a najkvalitnejší rekondičný pobyt. Len málo kúpeľných miest sa môže pochváliť spojením jedinečných klimatických podmienok, vhodnou polohou, nádhernou prírodnou scenériou a prírodnými liečivými zdrojmi s výnimočným zložením, a preto voľba padla na Bardejovské Kúpele, ktorých blahodarné účinky ocenila v roku 1895 aj samotná cisárovná Sissi.

Veríme, že rekondičný pobyt si v období august/december 2020 uijú všetci zamestnanci, ktorí spĺňajú podmienky podľa príslušného zákona.

Tento pobyt im môže spríjemniť aj rodinný príslušník za zvýhodnenú cenu.

Na relax a oddych sa však môžu tešiť aj ostatní zamestnanci, preto-

že NAŠA TATRAVAGÓNKA myslela na všetkých a v spolupráci s Bardejovskými Kúpeľmi, a. s. pripravili na rok 2020 jedinečnú akčiovú ponuku.

JEDINEČNÁ AKCIOVÁ PONUKA!

8-dňový relax
3 liečebné procedúry/deň
3x denne pitná kúra na kolonáde
BONUS: denne dvojhodinový vstup do WELLNESS SPA

Príjemné relaxovanie praje kolektív ÚRLZ

Komplexný cenník všetkých pobytov žiadajte u ATP pracovníčky.

INFORMÁCIA PRE POBERATEĽOV DAŇOVÉHO BONUSU

Pre účely vyplácania **daňového bonusu** na dieťa je potrebné predložiť mzdovej učtárni do 30. 9. 2020 potvrdenie o návšteve strednej alebo vysokej školy.

Pre vyplácanie **prídavku na dieťa** už nie je potrebné predkladať Úradu práce sociálnych vecí a rodiny potvrdenie o návšteve školy. Školy zasielajú potvrdenia elektronicky.

Viac informácií získate na tel. čísle mzdovej učtárne: 0918 735 343, 0917 508 134, 0918 735 614

AJ NAŠE DETI SA REKREOVALI

DETSKÝ LETNÝ TÁBOR 2020 NOVÁ BAŇA

O nádherné a neopakovateľné letné prázdniny detí našich kolegov sa postarali profesionáli z Občianskeho združenia Ok. OAZAK, Poprad v rekreačnom zariadení BRANKO-HRABINY v krásnom prostredí pohoria Vtáčnik Nová Baňa. Toto tiché miesto obklopené listnatými ihličnatými lesmi s výhľadom na mesto Nová Baňa a okolité vrchy

poskytuje dostatočné súkromie, bezpečie a oddych v tichu prírody. Desať dní dobrodružstiev, šantenia, zábavy, hier, prekvapení, výbornej nálady a pravej táborevej „atmošky“ je už síce za nami, avšak hravosť a nezbednosť v deťoch ostáva. Preto sa budeme tešiť, keď aj Vy – kolegovia/rodičia prihlásite svoje ratolesti do tábora opäť o rok a doprajete

im zážitky, na ktoré budú spomínať s úsmevom a iskrou v očiach!

- **Cena poplatku za tábor bola vo výške 235 €, z toho príspevok zo sociálneho fondu na jedno dieťa je vo výške 100 € a príspevok na člena odborov je 50 €. Zároveň je zo sociálneho fondu hrazená doprava účastníkov.**

Jarmila Sivčová
predseda VZO OZ KOVO

TECHNICKO-INOVAČNÝ KRÚŽOK PRE DETI

Dobrovoľníci z Úseku vývoja prichádzajú s iniciatívou, ktorá nielen deti zabaví, ale aj pomôže im objaviť svoje technické zručnosti. Cieľom tohto bezplatného krúžku je podporiť rozvoj technických, kreatívnych a inovačných zručností Vašich detí hravou formou.

Kedy?

24. 9. 2020 od 15:00 (trvanie cca 90 minút) v AB budove spoločnosti Tatravagónka. Deti budú prevzaté od zákonných zástupcov vo vestibule AB budovy, kde po skončení krúžku budú aj odovzdané rodičom.

Ako často?

Predbežne 2 x mesačne.

S kým?

Záštitu nad týmto krúžkom preberá kolektív Úseku vývoja pod vedením riaditeľa úseku a pedagogického pracovníka.

Pre koho je krúžok určený?

Pre deti našich zamestnancov, ktoré majú povinnú školskú dochádzku a chuť sa vzdelávať a zabávať.

Čo sa bude na krúžku diať?

Poskladáme si stavebnice MERKUR, vyskúšame virtuálnu realitu, vytlačíme niečo na 3D tlačiarňi, so súpravou LEGO EDUCATION WeDo 2.0 objavíme čaro druhej generácie robotiky, kolegovia z „vývoja“ deťom umožnia netradičný pohľad na vagóny cez CreoView a možno si ukážeme aj zaujímavosti z výroby vagónov.

Ako dieťa prihlásiť?

Stačí vyplniť formulár a vhodiť do zberných schránok na vstupných bránach, prípadne zaslať e-mailom na vagonar@tatravagonka.sk najneskôr do 17. 9. 2020.

PRIHLÁŠKA:

Meno a priezvisko dieťaťa:

Meno rodiča:

Vek:

Pracovisko:

Navštevovaná trieda/škola:

Osobné číslo:

Telefonický kontakt:

E-mail:

Podpis zákonného zástupcu:

Svojím podpisom vyjadrujem súhlas s prihlásením svojho dieťaťa na Technicko-inovačný krúžok pre deti zamestnancov spoločnosti Tatravagónka. Spoločnosť Tatravagónka si s prihladením na epidemiologickú situáciu vyhradzuje právo zmeny podmienok TIK -krúžku.

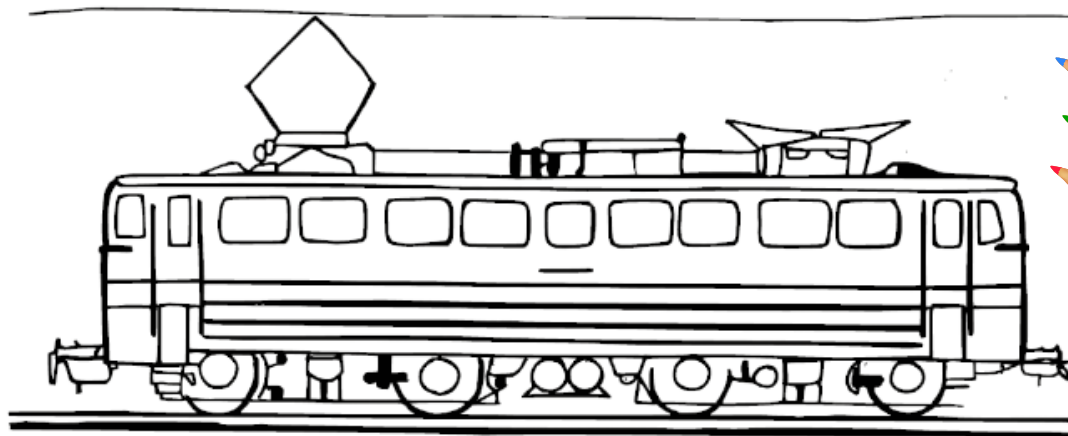
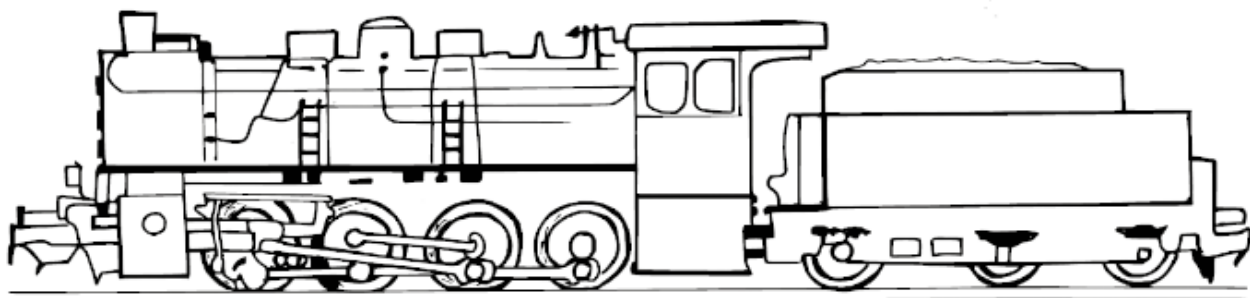
JAŠTERIČKA

Hádanky

1. Sedí babka guľatá, má sto sukien zo zlata, keď ju raz vyzliecť skúsiš, rozplakať sa pritom musíš.
 2. Čo páli a nie je oheň?
 3. Lúka plná žltých hlávok, strapatí ju jarný vánok. Keď si zopár vláskov chytí, urobí z nich padáčky.
 4. Má len jednu nohu, ale veľa kolien.
 5. Keď je malý, milo hrá sa, veľký mrmle ako basa, maliny zje hneď, potom líže med.
 6. Som krajčírom dobrej módy, nožnice mi trčia z vody. Ja nešijem z ovčej vlny, ale strihám vodné vlny.
 7. Najväčší silák som, unesiem vlastný dom.
 8. Som taká maličká kúzelná palička. Na papieri kúzla stvárať. Presvedčte sa, že netáram, keď ma drží ručička.
 9. Nie som ježko, predsa pichám. Môj kvet sa ti páči? Iba jedno prezradím ti: Bývam v kvetináči.
 10. Idem do záhradky.
- Kráčam rannou rosou. A čo vidím? - Záhon snehuliáčich nosov.
11. Už jabĺčko sčervenelo, už je pusté pole, padá lístok za lístočkom, už sú stráne holé.

Maľovanky

DARČEKOVÉ KOŠE

Kto ešte nevyhral darčekový koš od ACEM-u?

Tak pre neho máme len jedno odporúčanie: pravidelnejšie sa stravujte vo výdajniach alebo v jedálni pri AB a pri troche šťastia sa určite budete v niektorom z nasledujúcich mesiacov tešiť aj Vy.

- V júni si svoj darčekový koš vyzdvihol pán **Martin Lunter**, Bufet č. 5.
- V júli bol výhercom **p. Čáky**, koš však prebral jeho kolega.

VÝHERCOM SRDEČNE BLAHOŽELÁME!

NAŠA TATRAVAGÓNKA

KRÍŽOVKA

Autor: František Cvendroš	ovihči rosou	1	zreparujú	beštia, po česky	americký herec	nápoved: Arkin, Eol, Idared	nealkoholický nápoj	orgán zraku	tým smerom	3	švajčiarska rieka
jedinec						háč na lodi					
druh speváka (Rytmus)						okatá žena					
offkalo, ostriekalo						2			pracuj pluhom nemecká automob.		
časť mechaniky								japonská lovkýňa	úder		
 patriace Eve malé sito							Slovan vojenská jednotka				kráčali
má dovolené						lúpili dedina					
len						zistíš vôňu omotal					
telúr (zn.)						obeť, žertva organická zlúčenina				550 v Ríme natkal (nár.)	
morský kôrovec								lyže, po angl. zasievaj			
súčasť kľukového mechanizmu								na stom mieste (str.r.) postriežky			mríkovitá burina
 grécky boh vetrov prenášal						pražil na povrchu detto (skr.)					
kód Nepálu						nejednoznačne plošná výmera					
oersted (zn.)						mušketier vôdor, po česky			tenisový úder solmiz. slabika		
liečivá bylina									molybdén (zn.) písmeno gr. abec.		
na inom mieste						sorta jablk					
hudobný nástroj						Ernst & Young			chválospev		

TAJNIČKA KRÍŽOVKY:

MENO:.....STREDISKO:

Tajnička z minulého čísla:

ZRELAXUJME V NAŠEJ PEKNEJ DOMOVINE

16 € ziskava: **Dušan Fujdiar** 45130; **9 €** ziskava: **Jozef Petrigáč** 41161.

Tajničku krížovky vhadzujte do schránok, ktoré nájdete na všetkých vrátniciach spoločnosti TATRAVAGÓNKA.

Vydáva: TATRAVAGÓNKA, a. s. Poprad, Štefánikova 887/53, 058 01 Poprad | Náklad: 2 400 ks

Šéfredaktorka: Bc. Zuzana DOMANICKÁ, jazyková korektúra: Ing. Marcela KOVALOVÁ | Redakcia: Štefánikova 887/53, 058 01 Poprad, tel.: +421 52 711 2339, vagonar@tatravagonka.sk | Nakladateľ, prepress a tlač: PROGRUP SK, s. r. o., Zvonárska 32, Sp. Nová Ves